

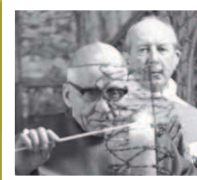
AMNESTY INTERNATIONAL

„Je lepší zapálit svíčku než proklínat temnotu.“

50 YEARS

Za posledních padesát let se svět hodně změnil. Pojďme se společně podívat, jak k tomu přispěla Amnesty International a její členové a příznivci z různých koutů světa stojící bok po boku v boji proti porušování lidských práv. Na

druhé straně této Přílohy si můžete přečíst, jak to celé začalo. Zde se podívejte na shrnutí milníků padesátileté historie tohoto mezinárodního hnutí. Další výzvy jsou však před námi!

JOSEF BERAN

Pražský arcibiskup Josef Beran se v únoru 1948 jako nejvyšší představitel katolické církve vymezil vůči nastupující totalitní moci. Čelil stupňující se represí, domácnímu vězení a nakonec 14leté internaci na různých

ČESKOSLOVENSKO

místech republiky. V roce 1964 mu byla udělena milost a následně mohl odletět do Říma na slavnostní jmenování kardinálem, ale bez možnosti návratu do vlasti. Hned po přistání v Římě, při první příležitosti promluvit ve svobodné zemi, arcibiskup Beran veřejně prohlásil: „Mé propuštění se stalo díky Amnesty International. První věc, kterou bych teď měl udělat, je sloužit za ni mši.“

Kardinál Beran zapaluje svíčku Amnesty International na mši v Londýně na Den lidských práv 1967.

1961 Britský právník Peter Benenson uveřejňuje článek *Zapomenutí vězni*, který vzbuzuje nevdání ohlas a postupně je otištěn v novinách po celém světě. Jeho výzva k akci za společné hodnoty a práva pro všechny bez rozdílu. Článek stojí za vznikem hnutí, které od té doby neúnavně bojuje proti porušování lidských práv kdekoli na světě.

Formuje se první lidskoprávní skupina Amnesty International (AI).

1961 První mise AI vede do Ghany, hned druhá do tehdejšího Československa.

1962 **Vězeň svědomí** je pojem, kterým Amnesty International označuje každou osobu, které je fyzicky bráněno (věznění či jinak) vyjadřovat v jakémkoliv formě slovy či symboly jakýkoli svůj názor, který upřímně zastává a který neobhajuje nebo neomlouvá násilí. Postupem času se tento pojem rozšiřuje o osoby vězněné z důležitých nespravedlivých důvodů (např. jen na základě jejich původu, rasy, sexuální orientace, náboženství atd. nebo kvůli výkonu jejich lidských práv)

1963 Amnesty International tvoří 350 skupin, bylo adoptováno celkem 770 vězňů svědomí a 140 z nich propuštěno.

1964 První jasný doklad o tom, jak metoda psaní dopisů skutečně pomáhá konkrétním lidem přichází z Československa s příběhem Josefa Berana.

1966 AI dosahuje 1 000 propuštěných vězňů od svého založení. V řešení je dalších 1 500 případů.

1969 Již 2 000 propuštěných vězňů.

1972 AI zahajuje svou první celosvětovou kampaň za zrušení mučení.

1973 Je vydán první urgentní apel na podporu Luize Basilia Rossi.

1976 Urgentní apel (UA) je výzva k dopisové akci na záchranu konkrétní osoby. Amnesty pošle informaci o případu svým mezinárodním pobočkám a sítě tisíců dobrovolníků pak píše dopisy úřadům odpovědným za věznění či pronásledování dané osoby. Úspěšnost (propuštění nebo zlepšení podmínek věznění) této metody je zhruba 30–40 %.

1977 AI postupně podporuje mnoho známých osobností mezi jinými například John Cleese z Monthy Python, Peter Gabriel, Eric Clapton, Phil Collins, později se k nim přidávají třeba Sting, Bryan Adams nebo kapela U2...

1977 Amnesty International získává Nobelovu cenu míru za „přínos k obraně svobody, spravedlnosti a tím i míru na celém světě“.

BRAZÍLIE

LUIZ BASILIO ROSSI

Profesor Luiz Basilio Rossi byl jako mnoho jiných politických odpůrců režimu unesen ozbrojenými a čekal jej mučení a pravděpodobně utajená poprava. Díky Amnesty International a jejímu vůdci prvnímu urgentnímu apelu profesora Rossiho tento osud nepotkal. Dva týdny po jeho „zmizení“ byla Rossiho manželka pozvána k identifikaci jeho těla. Místo toho jej však spatřila živého vedle hromady dopisů. Ředitel vojenské policie jí řekl: „Váš muž musí být mnohem důležitější, než jsme si mysleli, protože jinak bychom nedostali všechny tyto dopisy z celého světa.“ Luiz Rossi byl propuštěn v říjnu 1973.

JÍŽNÍ KOREA

KIM TE-DŽUNG

Opoziční politik Kim Te-džung riskoval při hájení demokratických změn v Jižní Koreji všechno. Přežil únos, pokus o atentát, roky věznění a dokonce i trest smrti – díky důrazné kampani mnoha lidskoprávních organizací včetně AI, která ho v roce 1976 uznala vězněm svědomí, mu byl trest „pozastaven“, ale perzekuce neustaly. Po další podpoře členů Amnesty International po celém světě byl v roce 1982 propuštěn, ale jeho jméno bylo očištěno teprve po demokratizaci země. Stal se národním hrdinou a v letech 1997–2003 byl prezidentem země. V roce 2000 mu byla udělena Nobelova cena míru.

2011 Amnesty slaví 50 let obrany lidských práv.

2010 AI má již více než tři miliony členů a podporovatelů ve 150 zemích světa na všech světadílech. Během svého působení pomohla již zhruba 44 000 vězňů.

2009 AI zahajuje kampaň *Demand Dignity* proti porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv.

2008 Je přijat Opční protokol k Paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, který umožňuje podávat individuální stížnosti na porušení těchto lidských práv.

2007 Valné shromáždění OSN přijímá rezoluci volající po monitorování na trest smrti.

2006 OSN přijímá Mezinárodní úmluvu o ochraně a všech osob před nuceným zmizením.

2005 AI má již více než dva miliony členů a podporovatelů.

2003 AI zahajuje kampaň *Control Arms*, lobující za přijetí mezinárodní úmluvy o kontrole obchodu se zbraněmi.

2002 Je přijat Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů.

2001 AI dosahuje milníku s více než 40 000 propuštěnými vězni svědomí.

1999 Je přijat Opční protokol k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen, který umožňuje podávat individuální stížnosti na porušení práv žen.

1999 AI se zapojuje do kampaně bojující proti využívání dětských vojáků.

STOP

AI zahajuje kampaň proti trestu smrti.

1 000 000

AI má milion členů.

AI zahajuje kampaň za práva žen.

Amnesty International zahajuje kampaň za ustavení Mezinárodního trestního soudu.

AI zahajuje kampaň za práva uprchlíků.

Je přijat Římský statut Mezinárodního trestního soudu.

AI zahajuje kampaň *Free the Press*.

AI dosahuje milníku s více než 40 000 propuštěnými vězni svědomí.

SÝRIE

'ABD AL-RAHMAN MOHAMMED 'OMAR

'Abd al-Rahman Mohammed 'Omar je kurdský lidový zpěvák. V lednu 2011 byl bez jakéhokoliv vysvětlení zatčen syrskými bezpečnostními složkami a držen na neznámém místě, kde čelil mučení. Byly mu odpírány léky na cukrovku, přestože kvůli ní byl před zatčením upoután na lůžko. Důvodem jeho zatčení byla pravděpodobně jen jeho aktivní propagace tradiční kurdské hudby. Syrská vláda totiž kurdskou menšinu a její kulturu dlouhodobě potlačuje. Proti jeho zatčení se prostřednictvím urgentních apelů postavila Amnesty International (včetně té pražské) a 'Abd al-Rahman Mohammed 'Omar byl 5. března tohoto roku propuštěn.

Za posledních 50 let se výrazně zlepšila situace lidských práv ve světě. Přesto nejen pro Amnesty zůstává spousta dalších a nových cílů, za jejichž dosažení můžeme bojovat společně! Patří mezi ně například:

- celosvětové zrušení trestu smrti (a dodržování tohoto zákazu)
- zajištění práva na základní vzdělání pro všechny děti na světě
- podpora přijetí úmluvy o kontrole obchodu se zbraněmi
- podpora ratifikace Mezinárodní úmluvy o ochraně práv migrujících pracovníků
- propuštění dalších vězňů svědomí a podpora obránců lidských práv po celém světě